

DX-1901240102042000 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April - 2022

Political Science : Paper - 20

(Political Parties in India - 2) (Common for 2013, 2016, 2019)

(New / Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1 ભારતમાં ભા.જ.પ. પ્રેરિત (N.D.A.) જોડાણની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

1 ભારતના રાષ્ટ્રીય પક્ષો અને પ્રાદેશિક પક્ષોની પરસ્પર ભાત વિશે ચર્ચા કરો. 14

2 ભારતમાં કાર્યરત મુખ્ય દાબજૂથોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2 દાબજૂથો અને હિતજૂથો વચ્ચેના તફાવતને સમજાવો. 14

3 ભારતમાં જોડાણ સરકારોના રાજકારણની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

3 ભારતના રાજકીય પક્ષોના મહત્વના કાર્યો ચર્ચો. 14

4 ભારતમાં માનવહક્કોની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ આલેખો. 14

અથવા

4 ભારતમાં પર્યાવરણ જાળવણી માટેના આંદોલનોની ચર્ચા કરો. 14

5 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 14

(1) ભારતમાં માનવ અધિકારો માટેનાં આંદોલનો.

(2) ભા.જ.પ.ની રાજકીય પક્ષ તરીકે સમીક્ષા.

(3) ભારતના પ્રાદેશિક પક્ષોનું ભાવિ.

(4) રાજકીય પક્ષો અને ભારતીય ચૂંટણી પંચની ભૂમિકા.

ENGLISH VERSION

Instructions : All questions carry equal marks.

- 1 Discuss B.J.P. organised (N.D.A.) alliance in India. 14
- OR**
- 1 Discuss pattern of interaction between Indian National and Regional Political Parties. 14
- 2 Discuss main active pressure groups in India. 14
- OR**
- 2 Discuss difference between pressure groups and interest groups. 14
- 3 Discuss politics of alliance government in India. 14
- OR**
- 3 Discuss important functions of political parties of India. 14
- 4 Discuss origin and development of Human Rights in India. 14
- OR**
- 4 Discuss protection of environment related movements in India. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
- (1) Human Rights related movements in India.
  - (2) Criticise - B.J.P. as a political party.
  - (3) Future of Regional parties in India.
  - (4) Political parties and Election Commission of India.